

Na venkově pro venkov

Do června probíhá patnáctidilný vzdělávací cyklus zaměřený na rozvoj venkova a podnikání.

Macocha a Punkva

Punkevní jeskyně slaví sto let od objevu. Zveme Vás na návštěvu všech pěti přístupných jeskyní.

Černá Hora

Navštivte nejstarší pivovar na Moravě, jehož kořeny sahají do roku 1298.

Doma v MORAVSKÉM KRASU

Noviny pro milovníky Moravského krasu, jeho přírody a lidí.

Nejenom originální suvenýry pro návštěvníky

V regionu Moravského krasu od jara roku 2007 funguje systém značení místních výrobků speciálním logem Moravský kras – regionální produkt®. Tato značka znamená, že výrobky prošly přísným procesem certifikace, který zákazníkovi garantuje jejich skutečný původ v Moravském krasu a okolí.

Místní původ však není jedinou podmínkou pro udělení značky. Značené výrobky musí přispívat k dobrému jménu regionu, proto musí být také dostatečně kvalitní,

šetrné vůči životnímu prostředí, jedinečné ve vztahu k Moravskému krasu – vyrobené tradiční technologií, ručně nebo z místních surovin, výjimečně svou vysokou kvalitou. U každého výrobku hodnotí splnění všech těchto kritérií certifikační komise. Značku uděluje MAS Moravský kras o. s. řemeslným výrobkům, zemědělským a přírodním produktům. Značení místních výrobků je jednou z možností, jak spojit ochranu přírody s hospodařením člověka.

Cílem značení je zviditelnit region Moravského krasu a pomoci zdejšími výrobci. Značka usnadňuje orientaci zákazníkům – a to jak turistům, kteří si chtějí odvézt skutečně pravý suvenýr z Moravského krasu, tak místním obyvatelům, kteří chtějí nákupem podpořit především „své“ výrobce. Značení pomáhá zamezit výrobci mimo region ve „zneužívání“ názvu a symbolů spojených s Moravským krasem. S výrobky označenými Moravský kras – regionální produkt® se můžete setkat prakticky kdekoli, protože jejich prodej není nikterak omezen.

Existují také speciální prodejní místa, označená samolepkou a certifikátem, která garantují prodej alespoň tří druhů značených výrobků včetně doprovodných služeb zákazníkům, jako je poskytnutí podrobnějších informací o výrobcích a o značce, kontaktech apod. Prodejními místy jsou samozřejmě také sídla samotných výrobců.

Objevujte s námi MORAVSKÝ KRAS

Jen málo turistických lokalit v České republice nabízí tak unikátní spojení historických a technických památek s množstvím přírodních zajímavostí a bohatým kulturním životem, jako právě oblast Moravského krasu a jeho blízkého okolí. Před návštěvníkem se zde otevírá úchvatný pohled na kraj s opravdu tajemnou atmosférou, plný ponorných řek, podzemních domů, propastí a bílých skal, jejichž drsná krása se prolíná s pestrostí a křišťálovou čistotou okolní přírody. Svou pečeť mu však již po staletí vtiskují také lidé, kteří v něm žijí a svým fortelným dílem výrazně ovlivňují ráz zdejší krajiny.

Vstupní branou do naší nejnámější krasové oblasti je Blansko, původně významné panství olomouckých biskupů, o němž jsou první písemné zmínky již z první poloviny 12. století. Z původní malé osady vyrostlo dnes, zejména díky velké průmyslové tradici, moderní, více než dvacetitisícové město, jemuž se díky jeho široké nabídce kvalitního zázemí pro snad všechny druhy sportů právem přezdívá „město sportu“. Blansko sice prodělalo svůj

bouřlivý rozvoj až v posledních sto letech, ale pyšnit se může i slavnou minulostí, neboť dalo naší zemi a celému světu například proslulou blanenskou uměleckou litinu.

Jenom kousek dál na sever leží uprostřed kopců malebné Boskovice – město sedmizubého hřebene. Již od svého založení věhlasným rodem pánů z Boskovic byly Boskovice důležitým centrem celého regionu a také městem s bohatou tradicí dvou významných kultur, křesťanské a židovské. Dodnes patří boskovičské židovské město k nejzajímavějším a nejzachovalejším u nás, ale i ostatní architektura mnoha dobových slohů od gotiky po empír činí z Boskovic místo s neopakovatelným geniem loci. Není náhodou, že právě odtud vzešla řada vynikajících osobností, jejichž jména dodnes vyslovujeme s úctou. Symbolickým svorníkem obou míst je pak Černá Hora se svým pivovarem, jehož tradice sahá až do středověku k templářským rytířům. Již od těchto časů se ve zdech zdejšího pivovaru vaří vyhlášený chmelový mok, jehož skvělá chuť inspirovala třeba básníka Petra Bezruče, který

se sem velmi rád s přáteli vracel. Pivovar Černá Hora dbá i dnes na to, aby slova kvalita a pohostinnost nebyla v našem kraji jen prázdny frázemi a o všechny, kdo k nám zavítají, bylo dobře postaráno. Poutníci tak mohou utišit nejen svou žízeň po poznání a hlad po nových zážitcích, ale okusit i nepřeberné množství dobrot, které pro ně s láskou připravují opravdoví mistři řemesla pivovarnického a kuchářského.

A nejsou to jen tato tři místa, co činí Moravský kras tak příjemným místem k životu. Při cestě krajinou, v níž se střídají pole s loukami a hlubokými lesy, spatříme města s krásnými zámky, vesnice se starými větrnými mlýny a můžeme vystoupat na ochozy rozhleden, z nichž uvidíme spoustu důkazů toho, že zdejší obyvatelé tenhle kout světa milují a neustále jej rozvíjejí. Vydejme se společně na cestu tímto požehnaným krajem. Navštívíme spoustu míst, která stojí za to vidět i na vlastní oči. Pevně věříme, že vás k tomu naše první turistické noviny budou inspirovat.

Takže šťastnou cestu!

Zeptejte se místních

Turisty u nás zdržíme

Daniela Koplová. Žena z Lažáněk, která ráda zkusí nové věci. Když zkusila ručně batikovat a malovat na hedvábí a jiné textilie, znamenalo to pro ni konec práce bankovní úřednice. Teď její umělecká díla čerstvě nosí značku Moravský kras – regionální produkt®. Pestrobarevné výrobky Koplová nabízí ve svém Studiu Talisman.

Kdy jste s řemeslem začala?

Už je to jedenáct let. Tehdy mě lákalo, že dělám něco nového. Zároveň mám pocit, že by se neměly vytrátit tyto tradiční techniky. V rodině se textilu věnovali už moji prarodiče. Nešlo ale přesně o to, co teď dělám já. Malovat a batikovat hedvábí jsem zkusila sama.

Zdobíte pouze hedvábí?

Maluji a batikuji převážně hedvábí. To vás okouzlí. Když na něj sáhnete, ucítíte, jak je měkké. Myslím si, že když si na sebe žena vezme hedvábný šátek, jiný už

nebude chtít. Maluji ale i na jiné materiály. Spolupracuji s módními salony a dělám různé motivy i pro jejich šaty. Lepší je tvořit třeba na čtvereček látky. To si ji můžu vypnout do rámu.

Jak jste se dozvěděla o značce Moravský kras – regionální produkt®?

Kontaktoval mě pan Jančo z místní akční skupiny a svou nabídkou mi dal impuls. Už předtím jsem o značce věděla z Internetu a připadalo mi to zajímavé.

Jak vás hodnotili členové MAS Moravský kras?

Sešla se komise, které všichni uchazeči donesli vzorky svých výrobků. Členové komise chtěli vědět, třeba jak dlouho se tomuto řemeslu věnujete. Zajímala je i technika, jestli je jediná nebo jich užívám více. Probrali jsme i řemeslné zpracování. K žádosti museli žadatelé přiložit pracovní popis výrobků.

Máte z loga kapky vody pro vaše výrobky radost?

Samozřejmě, že mám. Doufám, že s ním přijdou i nové možnosti.

Co od značky očekáváte?

Budu se podílet na povznesení tohoto kraje, mé výrobky se budou lépe prodávat. Mohli bychom také navázat kontakty s dalšími regionálními výrobci a spojit své síly například na veletrhu.

A co do budoucna?

S partnerem Václavem Parákem, který v Lažánkách vyrábí mýdla a včelí produkty, plánujeme, že se pokusíme v Moravském krasu turisty zdržet. Budou si v ateliéru moci namalovat šátek nebo si vlastnoručně vyrobit mýdlo a svičku.

Město sportu představuje své možnosti

Blansku se také říká Město sportu. Má pestrou škálu moderně vybavených sportovišť, řadu kvalitních závodů a sportovních soutěží republikového i mezinárodního významu. Pojí se s ním i zvučná jména našich vrcholových sportovců. Jmenujme alespoň olympijského vítěze v hodu diskem Ludvíka Daňka, plavkyni Yvettu Hlaváčovou, nebo rodiče své hvězdy na bikerlovém poli Václava Koláře.

Nejvíce sportovišť naleznete na Sportovním ostrově Ludvíka Daňka. Je zde venkovní aquapark s tobogány, skokanskými můstky, divokou řekou a masážní lavičky, kurty na tenis a beach volejbal. Dále krytý plavecký bazén, zimní

či atletický stadion a také nedávno otevřená ubytovna a restaurace. V létě je možné využít aquapark a zároveň přilehlý zimní stadion, kde si lze přímo v plavkách zabruslit na in-line ploše nebo později v létě dokonce na čerstvě upravené ledové ploše. Na ostrově najdete také sportovní halu a v ní spinning centrum. Areál dotváří jedno z nejmodernějších baseballových hřišť v ČR, které se stalo i dějištěm Mistrovství Evropy v baseballu kadetů a mužů. Na své si v Blansku přijdou i milovníci squashu a bowlingu. Rozsáhlou nabídku sportovišť ve městě doplňuje osmíráhová kuželna, fitcentra, minigolf, skatepark a moderně upravená školní hřiště. V zimním období jsou k dispozici ve Skiareálu na Hořicích dva lyžařské vleky Husky a Malamut a dobře připravené sjezdovky s umělým zasněžováním a nočním osvětlením.

Aquapark Blansko, Mlýnská ulice, Blansko, tel.: 516 428 912, info@sluzby-blansko.cz, www.sluzby-blansko.cz

Baseballový stadion Olympia Black Hill Blansko, K. H. Máchy 14, Blansko, tel.: 777 707 175, olympiablansko@mybox.cz, www.olympiablansko.cz baseball, softball

Asociace sportovních klubů (ASK) Blansko, Mlýnská 16, Blansko, tel.: 516 418 689, ask.blansko@quick.cz – atletika, basketbal, gymnastika, kulturistika, plavání, šachy, tenis, triatlon-ski, horolezci, Dance Tappers – step

Spinning Hala ASK, Mlýnská 16, Blansko tel.: 777 880 955, spinning@kolanovak.cz, www.kolanovak.cz

TJ ČKD Blansko, Údolní 10, Blansko tel.: 516 414 485 info@tjckd.blansko.cz stol. tenis, kuželky, basketbal, volejbal, šachy, jachting, turistika, florbal, badminton, lakros

TJ Sokol Blansko, Vleky Hořice, tel.: 608 608 560, www.ski-horice.cz

Vítejte v BLANSKU – bráně Moravského krasu

Jen málo turistických lokalit v České republice nabízí tak unikátní spojení historických, kulturních a technických památek s množstvím přírodních zajímavostí, jako právě oblast Blanenska. Blansko má bohatou historii, vždyť první zmínka o něm pochází již z roku 1141! Dnes je především moderním městem s pestrým kulturním životem a s rozvinutou turistickou infrastrukturou, která z něj dělá ideální místo pro rodinné výlety či strávení dovolené. Přijměte tedy pozvání do našeho města!

MÍSTA V BLANSKU, KTERÁ URČITĚ MUSÍTE NAVŠTÍVIT

Zámek a Muzeum Blansko

Renesanční zámek stojí na místě gotického manského dvora ze 14. století. Renesanční podobu dostal počátkem 17. století. Pobývala zde řada významných osobností, např. lékař a archeolog Jindřich

Wankel, spisovatel Ferdinand von Saar nebo Karolina Meineke. Je sídlem městského muzea.

Kostel sv. Martina

Barokní stavba z let 1672 – 1691. Původně zde stál románský kostel, založený v 1. polovině 12. století olomouckým biskupem Jindřichem Zdíkem. Starobylý zvon Poledník ve věži kostela je podle všeho nejstarší dochovaný na Moravě.

Památník Karoliny Meineke – první ženy anglického krále Viléma IV., se nachází v těsné blízkosti kostela sv. Martina. V roce 2008 bylo v jeho okolí vysazeno rozárium.

Dřevěný kostelík

Pochází z Nižního Seliště na Podkarpatské Rusi. Postaven byl roku 1601 a zasvěcen pravoslavné sv. Paraskivě. Do Blanska byl převezen v roce 1936. Dnes slouží církvi Československé husitské a Československé evangelické.

„Zámeček“ – Blanenský Miramare

Architektonicky zajímavá stavba v tzv. windsorském stylu, inspirovaná zámek Miramare u italského Terstu, byla postavena zakladatelem firmy K. & R. Ježek v letech 1910 – 1911.

Huť Klamovka

Poslední zachovaná huť železáren z 19. století. Byla založena roku 1855 a nazvána podle Augusty Salmové, provdané za hraběte Jindřicha Clam-Martinice. V provozu byla v letech 1857 až 1893.

Socha Marta, boha války

Původně byla v blanenských železárnách vyrobena pro vídeňské Ministerstvo války na oslavu očekávaného vítězství v 1. světové válce. Tu ale nakonec Rakousko-Uhersko prohrálo, a tak mnohatunový, avšak z uměleckého hlediska velmi cenný kolos dodnes zadumaně přemítá o vrtkavosti historie v parčíku u budovy ředitelství ČKD.

BLANSKO

BRÁNA MORAVSKÉHO KRASU

Blanenská informační kancelář BLANKA

Rožmitálova 6,
678 01 Blansko
tel.: +420 516 410 470,
+420 516 410 775
fax: +420 516 410 480
infocentrum@blansko.cz
www.blansko.cz

Příběh Karoliny Meineke získal filmovou podobu

Premiérou v blanenském kině skončila 28. listopadu 2008 více jak roční práce na dvou filmech ze života Karoliny Meineke. Tato žena se mohla stát anglickou královnou a její pestré osudy jsou do značné míry spojeny s Blanskem. Zkušený blanenský filmař Jan a Radek Popelkovi a scenárista Jiří Kučera se rozhodli zpopularizovat její dramatický osud plný zvrátů pomocí dvou filmů, a to vše v roce, na který připadá 240. výročí Karolinina narození.

První z obou filmů, nazvaný Královský portrét bez zlaceného rámu, a režírovaný Janem Popelkou, je klasickým dokumentem. Seznamuje s neuvěřitelným příběhem ženy, která významně zasáhla i do dějin Velké Británie. Ve filmu se také poprvé divákům představuje dosud neznámý portrét Karoliny z Linsingenu, který autor scénáře, Jiří Kučera,

objevil při svém pátrání ve Vídni.

Vzdušné zámky, jejichž režie se ujal Janův syn Radek, jsou vlastně melodramatem. „Ze všeho nejvíce mě zaujaly její dopisy, na kterých jsem se film rozhodl postavit,“ říká Radek Popelka. Divák vstupuje do příběhu očima Karoliny, skrze subjektivní kameru a výrazové prostředky, které korespondují s obsahem jejích dopisů.

Natáčelo se hlavně na blanenském zámku, ale i v Rájci, na Hořicích a v prostředí Druhé slévárny v Blansku. Radek Popelka se pro záběry vydal až na pobřeží Lamanšského kanálu, do Hannoveru a do Bad Pyrmontu, odkud Karolina pocházela a poblíž něhož je kaple, v níž se odehrál její tajný sňatek s princem Williamem, pozdějším anglickým králem Vilémem IV.

Důležitou součástí filmu je hudba. Autoři vsadili na osvědčenou spolupráci se Zbyňkem Petřelou.

Filmy získají letos i cizojazyčnou verzi, aby mohly být prezentovány jak v Německu, kde je osobnost Karoliny z Linsingenu velmi populární, tak i v Británii, kde naopak její příběh na své znovuobjevení teprve čeká. Filmy na DVD jsou již v prodeji v Blanenské informační kanceláři Blanka.

Ani letos se v Blansku nudit nebudete

K návštěvě zve Muzeum Blanska se svou expozicí unikátní umělecké litiny. Ta byla vhodným materiálem pro výrobu užitkových i dekorativních předmětů a děl. Mnohá z nich dodnes zdobí významná místa u nás i v zahraničí. Připomeňme kolonádu v Karlových Varech, našli bychom ji i v poušti v Chartúmu, na pařížském hřbitově Père Lachaise nebo ve Vídni. Loni v parku před zámek znovu ožila překrásná litinová kašna. Nezapomeňte navštívit expozici věnovanou historii výzkumů v Moravském krasu.

Galerie města Blanska v průběhu celého roku vystavuje díla špičkových českých výtvarníků. Ve městě funguje i Galerie Ve Věži, vybudovaná velmi originálně v historické budově bývalého továrního vodojemu firmy Ježek.

Za divadelními představeními nebo koncerty populární hudby se návštěvníci města mohou vydat do velkoryse zrekonstruovaného Dělnického domu.

Město zaujme množstvím tradičních kulturních akcí konaných ve všech ročních obdobích. Mezi nejvýznamnější patří Historický jarmark – celodenní dobový rej v zámeckém parku s řemeslným jarmarkem, koncerty, divadlem a soutěžemi pro děti i večerním kostýmovaným průvodem zakončeným ohňostrojem. Letos se uskuteční v sobotu 30. května.

Cestovatelsko-outdoorový festival Rajbas Outdoor Kotlík do Blanska už jedenáctým rokem v půli listopadu na několik dní přivádí stovky návštěvníků. Je nejen soutěžní přehlídkou cestopisných filmů, ale na své si tu přijdou i milovníci disciplín, jako

je speleologie, vodáctví, horolezectví, parašutismus, i extrémních sportů jako rock jumping, ultramaraton nebo skialp. Součástí festivalu jsou i výstavy fotografií, semináře a také vystoupení kapel hrajících převážně etnickou muziku. V doprovodném programu najdete i adrenalinové a recesistické aktivity.

V listopadu do Blanska přijíždí i patron zdejšího kostela a celého města – svatý Martin. Přijíždí na bílém koni a přiváží svatomartinské hody plné veselí a dobyt z právě skončené sklizně. Blansko ožívá i koncerty, výstavami, nechybí slavnostní bohoslužba spojená s poděkováním za úrodu. Na blanenské Vítání sv. Martina si určitě udělejte čas 14. a 15. listopadu 2009.

Za návštěvu jistě stojí i cyklus koncertů Hudba na blanenském zámku, Muzejní noc, letní kino na náměstí nebo oblíbené slavnostní rozsvícení vánočního stromu.

O všech uvedených, ale i mnoha dalších akcích v Blansku se můžete více dozvědět v Blanenské informační kanceláři Blanka, tel.: 516 410470, infocentrum@blansko.cz.

Vítejte v BOSKOVICÍCH – městě sedmizubého hřebene

Jenom kousek od Brna, v nádherné přírodě uprostřed kopců, leží město Boskovice s bohatou minulostí, se slavnou kulturní tradicí. Je to historické i současné centrum regionu, kterému základy položil věhlasný rod pánů z Boskovic. Právě pro ideální spojení zdejší památkové zóny a krásného okolí se Boskovice stávají centrem turistiky, relaxace a odpočinku. Příjemná zákoutí ve městě i v okolní přírodě dovolují trávit zde chvíle volných dní i dovolené nejen ve žhavé letní sezóně, ale po celý rok.

U NÁS NAJDETE TO, CO JINDE NEMAJÍ:

- Ojedinelé spojení hradu a zámku
- Jedno z nejzajímavějších židovských měst v zemi
- Unikátní empírové stavby a interiéry
- Mimořádnou přírodu, která prostřednictvím zámeckých parků a obory vstupuje až do historického města
- Westernové městečko

Vzdálenost čtyřiceti kilometrů severně od krajského města láká Brňany trávit u nás víkendy. Na své si zde přijdou rodiny s dětmi, jimž se nabízejí terény pro krátké procházky, ale i první cyklistické či běžecké výlety. Mládež má řadu možností pro sportovní vyžití pod střechem i v přírodě, na své si přijdou i ti, kterým se nechce spát. Město a jeho okolí oplývá množstvím příležitostí i pro pobyty seniorů – krátké i delší vycházky v parcích a lesích, romantická posezení, vyhlídky.

Boskovice nabízejí návštěvníkům vedle požitků z architektury památkové zóny množství informací o historii města, jeho vývoji a kulturním životě. Sportovní vyžití pak nabízí areál v Červené zahradě,

krytý plavecký bazén s toboganem, centrum zábavy Modrá věž.

Oprava zámeckého skleníku a rozšíření ubytovací kapacity vytvořily možnosti pro pořádání konferencí. Velkému zájmu návštěvníků se těší westernové městečko, mezi hojně navštěvovaná místa patří i Lebišovo zahradnictví a rozsáhlé Arboretum Šmelcovna. Léčebné možnosti nabízí Středisko zdraví, sportovně-relaxační pobyty pro ženy připravuje CK Enko.

Muzeum Boskovicka

Stálé expozice: Proměny výroby na Boskovicku, Pravěk Boskovické brázdy, Keltové na Starém Hradisku, Bojovali za svobodu, Šicí stroje Minerva (Hradní 1), podrobnosti na www.boskovice.cz/muzeum.

Expozice Židovské město v Boskovicích – historie židovského města (v prostorách synagogy).

Expozice historické zemědělské techniky – pavilon SOŠ a SOU André Citroëna, nám. 9 května 2a. Sbírkou unikátních motorových zemědělských strojů pocházejících

z období konce 19. až poloviny 20. století. Ve sbírce jsou parní lokomobily, traktory, stabilní motory vyrobené v českých, moravských i světových továrnách.

Westernové městečko Boskovice

Zábavní přírodní park vybudovaný v areálu bývalého pískového lomu nabízí dokonalou iluzi Dívokého západu. Na Main Street se saloony můžete zažít vzrušující scény, jaké znáte z westernů. V přírodní amfiteátru se konají komediální představení a koňské show. Každý si může vyzkoušet jízdu na koni, elektrickém býkovi, hod oštěpem, střelbu lukem a mnoho dalších atrakcí. Westernové městečko nabízí i letošním roce kromě pravidelných divadelních představení i řadu speciálních akcí.

Arboretum Šmelcovna

Arboretum najdete ve východní části města Boskovice, v lokalitě Dva dvory – Šmelcovna. V tomto přírodním areálu o rozloze sedmi hektarů, který je součástí významného krajinného prvku, se návštěvník potěší velkým sortimentem cibulovin, azalek, rododendronů, kosatců, trvalek i okrasných travin. Tři kilometry travnatých a povrchově zpevněných cest a stezek propojují starou sbírkovou zahradu, nové sbírkové výsadby, přirozené luční a lesní porosty, obnovovaný historický sad a plochy zahradního prodejního centra. Areál je doplněn zookoutkem zakrslých hospodářských zvířat. Přístupný od 15. března do 15. listopadu. Více na www.smelcovna.cz

Zahradnictví Lebiš

Největší výstava věnovaná balkónovým květinám v České republice nabízí každoročně od 1. června do 1. září stovky osázených truhlíků pelargóniemi, surfiniemi, begoniemi a dalšími květinami. Více na www.lebis.cz.

Tipy na cyklovýlety

Krajina Boskovicka je neobyčejně krásná, jako stvořená pro středně náročnou pěší turistiku a cykloturistiku. Na cykloturisty čeká v regionu na tři sta kilometrů vyznačených

tras. Vyberou si rodiny s dětmi nebo senioři a na své si přijdou i nároční a fyzicky zdatní cyklisté. Trasy vedou krásnou krajinou, která poskytuje neočekávaná panoramata na málo známou krajinu Boskovické brázdy a Draňanské vrchoviny.

Ať už si vyberete kteroukoliv trasu, vždy na ní najdete něco zajímavého. Můžete projet Pilským údolím pod hradem, absolvovat trasu údolím říčky Bělé nebo navštívit Westernové městečko a hráz vodního díla u Vratíkova. Zdatnější cyklisté se mohou vydat do kopců přes Valchov a Velenov na Suchý k rybníku a dále na jeden z nejvyšších kopců Draňanské vrchoviny Skalky s nadmořskou výškou 735 m. Komplexní informaci o všech nových cyklotrasách je možné získat v Městském informačním středisku v Boskovicích.

Nové běžecké trasy na Boskovicku

Území celého regionu Boskovicko nabízí výborné terény pro běžecké. Plány jsou velké. Vzniká šest značených a udržovaných běžeckých tras – okruhy: Kořenecký – golfový, Kořenecký – Melkovský, Benešovský, Protivanovský, Suchý a Malé Hradisko. Délka každého je kolem deseti kilometrů. Ty budou připravené před začátkem lyžařské sezóny. V roce 2009 bude projekt dokončen vybudováním víceúčelové budovy v obci Suchý, kde vzniknou převlékárny, sprchy, toalety, úschovnu lyží a informační centrum. Na Kořenci otevřeme celoroční infocentrum. Brzy vzniknou internetové stránky lyžařských tras Boskovicka, jež budou informovat o aktuálním stavu mimo jiné i prostřednictvím webových kamer. Na nástupních místech lyžařských okruhů budou umístěny orientační mapy a vzniknou také tištěné propagační materiály ve formě mapy a popisů jednotlivých tras.

Město BOSKOVICE

Masarykovo náměstí 4/2
680 18 Boskovice
tel.: +420 516 488 600
fax: +420 516 488 779
e-mail: mu@boskovice.cz
www.boskovice.cz

Městské informační středisko Boskovice Informační centrum Boskovicko

Masarykovo náměstí 1
680 01 Boskovice,
tel.: +420 516 488 677
fax: +420 516 453 253,
informace@boskovice.cz,
www.regionboskovicko.cz

Připravované akce v Boskovicích v roce 2009

5. DUBNA – Zahájení turistické sezóny – pěší výlety a cyklovýlety z Boskovic do Pivovaru Černá hora, v pivovaru pokus o zápis do Knihy rekordů v netradiční disciplíně.

1. až 3. KVĚTNA – XII. Jarní sraz velorexů, tradiční sraz majitelů vozidel značky Velorex, parkoviště u penzionu Zlatá růže.

6. ČERVNA – Sraz vojenské historické techniky a dětský den, pořádá Vojenský veterán klub Boskovický sedmizubec, areál K+K na ulici Chrudichromské“.

13. a 20. ČERVNA – koncerty v rámci XIV. Mezinárodního hudebního festivalu 13 měst Conventus Moraviae, kostel sv. Jakuba, zámek. Festival si vybudoval postavení jednoho z nejvýznamnějších festivalů v České republice. Nabízí posluchačům poznat jihomoravský kraj a kraj Vysočina prostřednictvím koncertů v inspirativním prostředí zámků, hradů, kostelů, synagog a muzeí půvabných měst.

28. ČERVNA – Zahájení 9. ročníku proměnných sezón, pravidelné nedělní koncerty v parku u zámeckého skleníku.

10. ČERVENCE – Zahájení cyklu pohádek pro děti Boskovického hřebínku, představení na nádvoří zámku.

16. až 19. ČERVENCE – XVII. Festival Boskovice 2009, letní kino, kino Panorama, hrad, synagoga, muzeum. Čtyřdenní přehlídka hudby v širokém žánrovém spektru, divadel, filmových projekcí a výstav se od roku 1993, kdy proběhl první ročník, stala nedílnou součástí kulturního života jižní Moravy. Hlavní myšlenkou festivalu byla původně záchrana židovské čtvrti v Boskovicích. Návštěvníci mají možnost seznámit se jak s Boskovicemi, jeho památkami a historií. Akcí totiž žije celé město.

8. SRPNA – Festival elektronické hudby Hradhouse 2009 – Hrad Boskovice.

Mezinárodní festival Hradhouse patří již více než deset let k největším letním událostem na české hudební scéně. První tři ročníky se konaly na hradě Buchlov, potom se festival přestěhoval do Boskovic. Originální místo konání je pro podobné akce jako stvořené, dvě velké festivalové scény, umístěné v rozdílných výškách, se vzájemně nepřehlují.

SRPEN – VI. ročník mezinárodního festivalu španělské kultury IBERICA, Zámek Boskovice.

19. a 20. ZÁŘÍ – Husí slavnosti, park před zámeckým skleníkem, Hradní ulice. Husí slavnosti si už získaly velkou popularitu jako významná společenská, kulturní, zemědělská i gastronomická akce nadregionálního významu. Jste všichni zvaní na dobroty, které při Husích slavnostech v Boskovicích opět připraví boskovické restaurace a hospůdky.

11. a 12. PROSINCE – Vánoční jarmark, tradiční jarmark řemesel a výrobků s bohatým doprovodným kulturním a historickým programem, na Masarykově náměstí.

24. PROSINCE – Polévka pro chudé a bohaté. Akce probíhá již od roku 1995 pod vánočním stromem na Masarykově náměstí.

Za kouzlem jeskyní MORAVSKÉHO KRASU

Moravský kras je jednou z nejkrásnějších a také nejnavštěvovanějších oblastí na území České republiky. Rozprostírá se severně od města Brna na ploše stovky kilometrů čtverečních a v roce 1956 byl vyhlášen chráněnou krajinnou oblastí. Je tvořen souvrstvím mořských usazenin – devonských vápenců, jejichž stáří je přibližně 350 – 380 miliónů let. Po ústupu moře byla krajina modelována erozní a korozní činností povrchových a atmosférických vod. Milióny let se tak utvářela pozoruhodná oblast bohatá na povrchové i podzemní krasové jevy. V Moravském krasu je přes 1100 jeskyní a propastí.

Bohatá tradice

Tradice navštěvovat podzemí Moravského krasu je stará již několik století. Pomineme-li pravěké osidlování vchodových portálů, první doklady o návštěvě jeskyní se datují již od 16. století. V popředí zájmu byly Sloupské jeskyně, Býčí skála a jeskyně Výpustek. Lidé tam hledali

„zkamenělé kosti draků“ o kterých věřili, že mají léčivý účinek.

První písemnou zmínku o jeskyních Moravského krasu zanechal Oswald Croll v roce 1608. Croll byl brněnský praktický lékař a z jeho spisu není jasné patrné, které konkrétní jeskyně měl na mysli. Místní obyvatelé znali jeskyně nejlépe a rychle přišli na to, že jim mohou přinášet i ekonomický užitek. Z jeskyní těžili „střechýle“ nebo „medvěďáky“, které prodávali bohatším poutníkům. Od roku 1880 se datuje již intenzivní zpřístupňování Sloupských jeskyní pro veřejnost. Již tehdy byly budovány chodníky a schody. Návštěvní okruhy byly koncipovány co možno nejatraktivněji.

Dnes je v Moravském krasu pro veřejnost zpřístupněno pět jeskyní. Nejznámější jsou zřejmě Punkevní jeskyně, které jsou už desítky let cílem školních výletů směřujících do krasu snad ze všech koutů republiky, a tak se mohou pochlubit mnohatisícovou návštěvou. Jsou také vyhledávány zahraničními turisty. Naopak nejmenší číslo v návštěvnícké knize má zatím jeskyně Výpustek. Není

divu, vždyť své brány veřejnosti otevřela oficiálně teprve v loňském roce. I když jeskyně vznikly před miliony let, mění i ony svou tvář. Dokladem je například jeskyně Balcarka, která se letos po náročné rekonstrukci, po níž budou zpřístupněny i některé nové prostory, dočká svého slavnostního znovuotevření.

Punkevní jeskyně

Prohlídková trasa jeskyně se skládá ze dvou částí. Suchá je tvořena systémem několika domů s bohatou krápníkovou výzdobou, druhou část tzv. Macošské vodní domy, absolvují návštěvníci na lodičkách po podzemní říčce Punkvě. Právě projížďka na motorových člunech patří pro malé i velké k nezapomenutelným zážitkům. Součástí návštěvního okruhu je prohlídka světoznámé 138 metrů hluboké propasti Macocha a také Masarykova domu, který patří mezi nejkrásnější podzemní prostory Moravského krasu.

Vozičkáři mohou navštívit Přední dóm suché části jeskyně a s menší pomocí průvodců při nastupování do lodičky i vodní plavbu na ponorné řece Punkvě.

Sloupsko-šošůvské jeskyně

Rozsáhlý komplex mohutných chodeb, domů a podzemních propastí ve dvou patrech nad sebou s výškovým rozdílem přes 70 metrů. V jeskyni je místy bohatá krápníková výzdoba. Prostory nazývaná Eliščina jeskyně má vynikající akustiku a je příležitostně využívána pro koncerty komorní hudby. Akustika je návštěvníkům předváděna ukázkami reprodukováné hudby. Součástí systému je významná archeologická lokalita – jeskyně Kůlna – kde byly nalezeny části lebky neandrtálského člověka a kamenné nástroje staré až 120 000 let. V jeskyni se hojně vyskytují kostry pravěkých jeskynních medvědů, lvů nebo hyen.

Kateřinská jeskyně

Jeskyně vyniká mohutnými prostory, které patří mezi největší v Moravském krasu. Má bohatou krápníkovou výzdobu. Dominantou je barevně nasvětlený krápníkový útvar nazývaný Čarodějnice a také tzv. Bambusový lesík, který je tvořen vzácnými až čtyři metry vysokými hůlkovými stalagmity. Největší prostory je příležitostně využívána pro hudební koncerty. Návštěvníkům je akustika tohoto domu předváděna ukázkou reprodukováné hudby. Jeskyně je známá i hromadným nálezem kostér jeskynních medvědů.

Informace, rezervace vstupenek, objednávky:

Ústřední informační služba SKALNÍ MLÝN

Tel: 516 410 024, 516 413 575
Fax: 516 415 379
email: info@caves.cz
Aktuální provozní doby a ceník: www.cavemk.cz
www.caves.cz

***

Jeskyně Sloupsko-šošůvské a jeskyně Punkevní jsou z části bezbariérové, a tak i osoby na vozíku mohou tyto jeskyně po dohodě shlédnout.

Jeskyně Balcarka

Jeskynní bludiště je vytvořeno pod Balcarovou skálou nedaleko obce Ostrov u Macochy. Vstupní portál je významnou archeologicko-paleontologickou lokalitou. Jeskyně má velmi bohatou a barevnou krápníkovou výzdobu. Zajímavá je také kruhová prostory nazývaná rotunda a tzv. Rovné stropy, které vznikly lavicovitou odlučností vápencových vrstev. V současné době probíhá v jeskyni generální rekonstrukce prohlídkové trasy. Provoz bude zahájen v průběhu sezóny 2009.

Výpustek

Jeskyně Výpustek patřila již před staletími mezi největší a nejvýznamnější jeskyně Moravského krasu. Její prostory byly ve 20. století poznamenány těžbou fosfátových hlín a také činností Československé a Německé armády, která zde na konci 2. světové války vybudovala továrnu na součástky k leteckým motorům. V 60. letech byl v jedné z prostor Výpustku vybudován protiatomový kryt pro záložní velitelské stanoviště ČSLA. Od roku 2006 je Výpustek v péči Správy jeskyní ČR a je zpřístupněn veřejnosti včetně protiatomového krytu. Jeskyně Výpustek je významnou paleontologickou lokalitou a její veřejnosti nepřístupné části mají bohatou a zachovalou krápníkovou výzdobu.

Punkevní jeskyně mají 100 let

O objev a zpřístupnění podzemní Punkvy usilovaly generace krasových badatelů. Ódnepaměti věřili, že vody Punkvy, jež vyvěrají do Pustého žlebu a vody, které je vidět na dně Macochy, jsou totožné. Proto se různí odvážlivci pokoušeli proniknout proti proudu podzemní Punkvy na dno propasti. Nejdál se v r. 1857 dostal Jindřich Wankel. Na voru proplaval 80 m daleko.

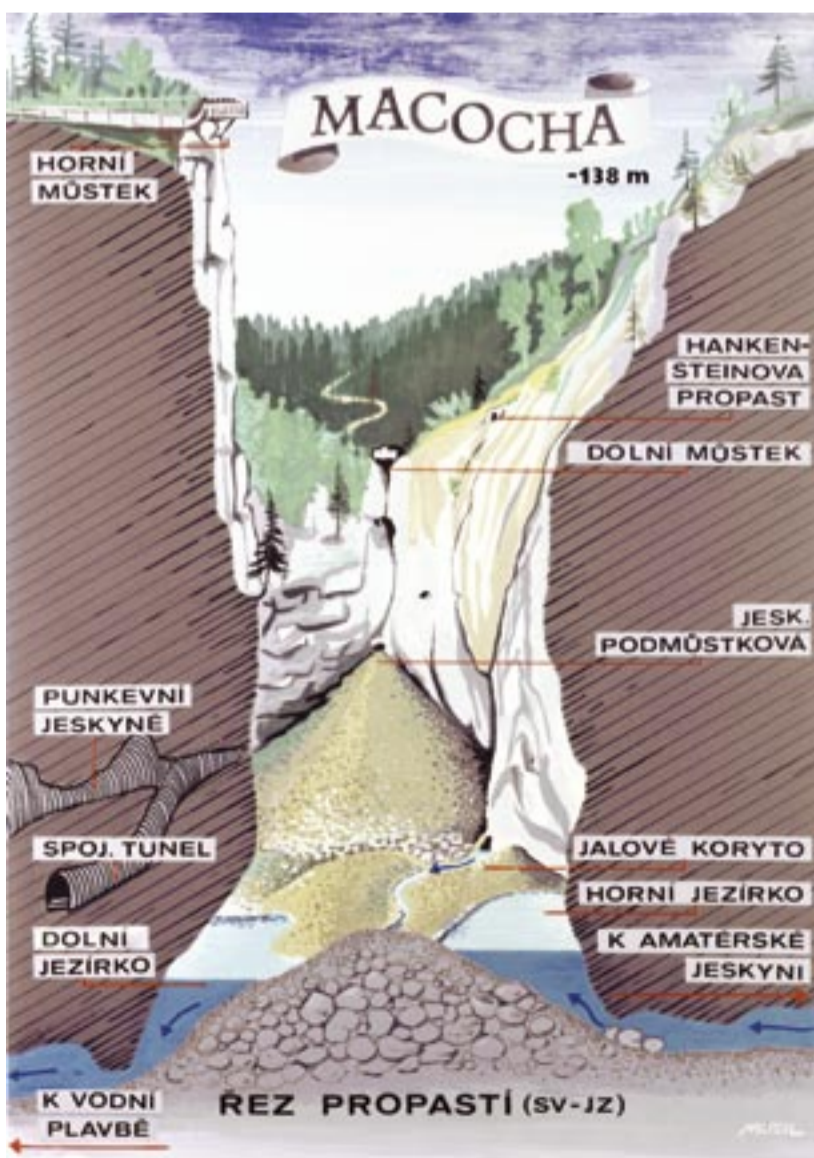
Známý jeskynní badatel Karel Absolon na to šel jinak, suchou cestou. Roku 1909 se z Pustého žlebu prokopoval do Předního domu. Od Macochy pak objevil Trámové jeskyně. Prokopáním jednotlivých prostor došlo ke spojení. Nové objevy byly průběžně zpřístupňovány, takže již v r. 1914 mohli návštěvníci procházet na dno Macochy.

Snaha spojit propast Macochu s Pustým žlebem i po Punkvě však i nadále žila a opět u toho byl Absolon. Nejprve, po zdolání Wanklova sifonu, byly objeveny Skleněné domy. V letech 1928 až 1929 byl

prokopán odvodňovací tunel. Tím se podařilo snížit hladinu Punkvy o šest metrů. Potom byly prostory podzemního řečiště vypumpovány výkonnými čerpadly „Nautilami“ a poté byl prostřílen Zlý sifon. Prvního července roku 1933 se poprvé plavilo.

Historie Punkevních jeskyní

- 1857 – Wanklův průnik ve vývěru Punkvy proti vodě do vzdálenosti 80 metrů, do tzv. III. komory.
- 1909 – Objev Předního domu Punkevních jeskyní.
- 1910 – Objev Reichenbachova a Zadního domu.
- 1913 – Instalace ocelového žebře do Macochy, ražba štolý ze dna propasti s objevem domu U Anděla a Tunelové chodby.
- 1914 – Zpřístupnění suché části Punkevních jeskyní mezi Pustým žlebem a Macochou.
- 1920 – Odstřelení sifonů mezi Vývěrem Punkvy a Zlým sifonem, objev Skleněných domů.
- 1924 – Objev ramene Punkvy (dnešní Horní přístaviště) ze dna Macochy.
- 1928 – 1929 – Ražba regulační štolý, která umožňuje snížit hladinu Punkvy o 6 metrů.
- 1932 – 1933 – Série velkých čerpacích experimentů na Punkvě.
- 1933 – Překonání Zlého sifonu štolou a propojení Pustého žlebu s Macochou vodní cestou.

Pozvánka do KUNŠTÁTU – města řemesel

Kunštátsko leží na Hornosvratecké vrchovině, která je součástí východních svahů Českomoravské vrchoviny. Rozprostírá se mezi Boskovickem a Letovicem na východě, Olešnickem na severozápadě a Lysickem na jihu. Přírodním centrem této oblasti je Kunštát na Moravě. Obec byla v roce 1994 povýšena na město.

Svátky řemesel na Kunštátském zámku ve dnech 6. a 7. června

V historickém městě Kunštátu na Moravě působí činnorodé Občanské sdružení řemesla. To si předsevzalo vytvořit z Kunštátu přirozeně centrum řemeslné výroby. Připravilo velkorysý projekt, který chce realizovat ve spolupráci s městem, odbornými institucemi Jihomoravského kraje, jeho regiony a mikroregiony, i za aktivní účasti a podpory místních podnikatelských subjektů a spoluobčanů. Projekt je zaměřen na názornou živou prezentaci všech řemesel a lidských dovedností, které se rozvíjely v minulých staletích a vytvářely významnou část našeho kulturního národního dědictví.

Občanské sdružení každoročně pořádá Svátky řemesel (6. a 7. června). Do Kunštátu přijíždí více než stovka mistrů ruční řemeslné výroby a představuje svoje umění a dovednosti. Druhou prioritou občanského sdružení je obnova regionálního muzea řemesel v Kunštátě s vybudováním samostatného Památníku hrnčířských domů.

Aktuální součástí snah Občanského sdružení řemesla je vznikající vzdělávací projekt realizovaný prostřednictvím Univerzity řemesel a volného času. Ta v letech 2009 až 2010 nabude konkrétnější podoby

v připravovaných a realizovaných vzdělávacích akcích.

Muzeum živých řemesel

Občanské sdružení navazuje na kulturní tradici a dlouhodobé úsilí muzejního spolku, které vyvrcholilo v roce 1930 založením vlastivědného muzea v Kunštátu na Moravě. Sdružení usiluje o obnovu muzea, které zaniklo v roce 1960. Jde nejen o vrácení bývalého sbírkového fondu, ale také o oživení nové sbírkotvorné činnosti a vybudování stálých muzejních expozic v objektu bývalé družstevní sýpky. Historické scény budou koncipovány jako řemeslné dílny v konkrétním historickém čase s předváděním i výukou řemeslných dovedností, do kterých se mohou zapojit zájemci každého věku.

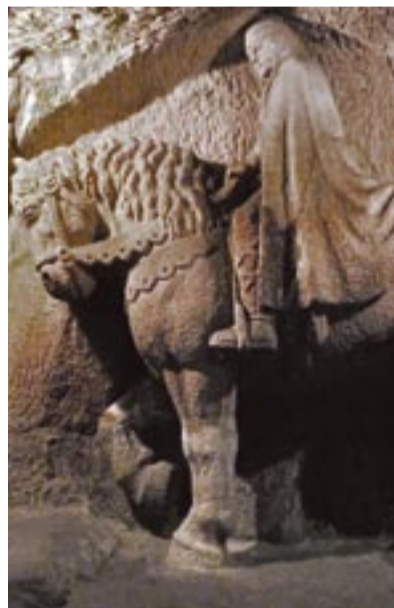
Univerzita řemesel a volného času v Kunštátě

Nedílnou součástí muzea bude Univerzita řemesel a volného času, která bude po celý rok zajišťovat krátkodobé i dlouhodobé vzdělávací programy, spojené s výukou a předváděním řemeslných a uměleckých dovedností. Nabídne tak zájemcům praktickou i teoretickou pomoc při naplňování volného času. Univerzita bude také poskytovat metodickou pomoc při hledání smysluplné řemeslné a umělecké práce. Projekt se orientuje i na pomoc zahájené reformě na základních školách, odborným učitelům v rámci praktické dílenské výuky a na pomoc žákům osmých a devátých tříd při výběru budoucího povolání. Nabízí také spolupráci učňovským školám. Na druhou polovinu roku 2009 je připravena první desítka vzdělávacích modulů.

Navštivte unikátní jeskyni Blanických rytířů

Jedinečné dílo navazující na českou historii. Mezi Kunštátem a Rudkou vznikl ve dvacátých letech minulého století pozoruhodný komplex pískovcových soch od samouka Stanislava Rolínka. Čtrnáctimetrová socha T. G. Masaryka byla sice za války zničena, zůstaly z ní jenom obrovské boty, ale umělkyně Blanických rytířů láká turisty už přes osmdesát let. Můžete zde vidět sv. Václava, Blanické rytíře, ale i legionáře v nadživotní velikosti. Doporučujeme návštěvu ukončit na kamenné rozhledně, kterou dal nad celým areálem postavit první kunštátský starosta František Burian. Odtud dohlédnete při dobré viditelnosti až na Prácheň nebo na Pálavu. Park, který obklopuje jeskyně, je místem setkávání mladých sochařů. Jejich výtvoři postupně vytvářejí přírodní galerii.

Kontakty: www.rudka.cz, popelka.z@seznam.cz, tel.: 516 411 278.

Kunštátská keramika

Kunštát je město keramiky, která se zde vyrábí od šestnáctého století. Dokladem jsou stanovy hrnčířského cechu pocházející z roku 1620. Nejstarší cechovní džbán na území Čech a Moravy byl vyroben v Kunštátě roku 1657. Období cechů trvalo čtvrt tisíciletí. Časy lepší se střídaly s horšími a kunštátské hrnčířství prokazovalo i v dobách krizí a stávek svoji životaschopnost.

Nejpopulárnější a dnes jediná fungující je dílna Moravia art. Nikdy nepřerušila svou činnost a její výrobky, jako jediné, mohou užívat označení Kunštátská keramika. Byla založena roku 1882 panem Brablecem, v letech 1949 – 1954 spolupracovala s Moravskou ústřední lidově umělecké výroby, později byla součástí

Ústředí uměleckých řemesel v Praze. V letech 1974 až 1986 byl jejím vedoucím akademický sochař a keramik Jiří Kemr. Pod jeho vedením došlo ke změně technologie a výtvarného názoru, což vedlo k získání řady uznání v mezinárodních soutěžích. Kunštátská keramika získala v 1967 stříbrnou medaili v Istanbulu, o rok později stříbrnou a zlatou medaili v Perugii, v roce 1969 zlatou medaili a diplom ve Faenze aj. Jiří Kemr výrazně utvářel výtvarný profil produkce dílny a zasadil se o její rekonstrukci a rozšíření provozů přiměřeně kulturnímu a společenskému významu místa.

V dnešní době kunštátská keramika vyrábí množství vzorů a používá glazury v různých barvách. Tradiční vzory jsou zachovány, ale používá se také sytě modrá barva, zelená, červená. Od roku 1986 dílna vyrábí jak pro své vlastní prodejny, tak pro vybavení restaurací v České republice a exportuje výrobky do zahraničí. Cílem výrobní dílny je vytvořit funkčně dokonalý výrobek s plnou estetickou hodnotou při zachování tradice v rukodělném zpracování.

Rukodělné výrobky této keramické dílny mají charakter kameniny, pálené na teplotu 1180 °C, s nasákovostí základního střepe do pěti procent. Výrobky jsou glazovány fritovanými, bezolovatými glazurami v různých barevných odstínech. Typickým znakem základního střepe je prokvetání jemných, tmavě hnědých komponentů v podobě teček, které většinou prostupují přes glazuru.

Mottem dílny je výroba skutečně dokonalého výrobku odpovídajícího současnému trendu, při zachování tradice rukodělného zpracování. Všechny výrobky jsou opatřeny atestem nezávadnosti a lze je použít do mikrovlnné trouby, do myčky nádobí a stejně tak na pečení v elektrické nebo horkovzdušné troubě.

Dále nabízíme:

- Keramický servis včetně poradenství a prodej: Keramických pecí, pomůcek do pecí (pláty, stojánky, žároměrky), hrnčířských kruhů, válcovacích stolic, pracovní hmoty, glazur, barvítek, barev na glazuru, pracovních pomůcek (pro točení, retušování, tvarování), malířských kroužků, kbelíků na glazuru, apod.
- Maloobchodní prodej uměleckých a užitných předmětů ve vlastní galerii: Keramika, sklo, obrazy, kůže, kov, dřevo.
- Prodej starožitností.

KONTAKTY:

MORAVIA ART s.r.o.
Halasova 151, KUNŠTÁT
679 72, tel./fax: 516 462 452,
sedlak@kunstatska
keramika.cz, www.kunstatskakeramika.cz.

Podnikové prodejny:

BRNO, Hybešova 46,
tel.: 737 236 711

KUNŠTÁT, Halasova 151,
tel.: 516 462 452

OLOMOUC, Horní Náměstí
26,
tel. 776 391 968

PRAHA, Bělohorská 65,
tel.: 2 3335 6381

BLANSKO, Obchodní dům
CENTRUM, Rožmitálova 5/7,
tel.: 603 535 058

Od cyklotrasy k cyklostezce

Dobrovolný svazek obcí Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras věnuje velkou pozornost rozvoji cykloturistiky v mikroregionu.

V minulosti již realizoval v této oblasti tři projekty. V rámci prvních dvou projektů byly vyznačeny cyklotrasy v terénu a byly vydány cykloturistické mapy. Hlavním cílem třetího projektu bylo vybudování odpočinkových míst na cyklotrasách a osazení informačních tabulí s přehlednou cykloturistickou mapou u těchto odpočinkových míst.

V roce 2008 schválila valná hromada svazku záměr vybudovat první cyklostezku vedoucí z Jedovnic do Kotvrdovic.

Přibližně 1200 metrů dlouhý úsek na cyklotrase č. 5079 propojí zastavěné části obou obcí a překoná výškový rozdíl 42 m. Z nadmořské výšky 490 m na konci místní části „Habeš“ v Jedovnicích se cyklisté dostanou do nadmořské výšky 532 m na okraj obce Kotvrdovice.

Samotná cyklotrasa 5079 odbočuje z regionální cyklotrasy B č. 507 u rybníka Olšovec v Jedovnicích. Je vedena po místních komunikacích městyse Jedovnice, dále po polní cestě údolím „Jakoubek“ do Kotvrdovic. Přes místní komunikaci v Kotvrdovicích se napojuje na státní silnici druhé třídy č. 379, po které se dostane cykloturista do Senetářova. Tam odbočuje na silnici třetí třídy směrem ke křižovatce známé v místním pohledu pod názvem „U kamenného kříže“ a zde po necelých dvou kilometrech opouští státní komunikaci. Následuje asi 500 m polní cesty, a pak po krásné opravené lesní komunikaci zvané „Sotulářská cesta“ sjíždí do Krasovského údolí. Závěrečná kilometrová rovinka přivede cykloturistu opět na regionální trasu č. 507, tentokrát nedaleko vstupního areálu do jeskyně Balcarka v Ostrově u Macochy. Po 100 m se napojuje na nadregionální trasu č. 5 – Jantarovou stezku.

Zmínovaný úsek z Jedovnic do Kotvrdovic je hlavně v jarním a podzimním období a během dešťů podmáčen a téměř nesjídný. Z toho důvodu se během let vyjezdila nová cesta přes soukromé pozemky. Tento úsek je využíván nejen turisty, ale i místními občany.

Obec Kotvrdovice vrátila cestu do původní trasy a nechala vyhotovit polohopis a výškopis daného úseku a prosadila ve svazku zadání projektové dokumentace pro stavební řízení.

Tato iniciativa obcí našla podporu na regionálním odboru krajského úřadu Jihomoravského kraje a pomohla k získání dotace na stavbu cyklostezky. Rozhodujícím faktorem byla také podpora cykloopravy v regionu. Umožní svedení cykloopravy ze státní silnice na bezpečné místo a podstatně zkrátí cestu do Jedovnic.

Věříme, že v příštím roce Vás budeme moci pozvat na slavnostní otevření cyklostezky v krásném údolí na okraji chráněné krajinné oblasti Moravský kras.

MORAVSKÝ KRAS plný krás

Kdo chceš navštívit světoznámou propast Macochu a tajemnou Půnkvu, kdo nahlédnouti do vysokých rozervaných prostor jeskyně Kateřinské a obdivovati se velkolepé skalní bráně, jež vysoko nad temnozeleným lesem dva oblouky rozepíná, – připrav se na výlet jednodenní a pocestuj se mnou. Raním vlakem pro výletníky určeným opustíme Brno...

Martin Kříž, Průvodce do Moravských jeskyň, 1900

Vstupujete do kraje bílých skal, ponorných řek, bukových lesů i dobrých lidí. Je to země slunných habrových strání a vlhkých žlebů, prosáklých vůní mechů a tlejícího listí, země temných jeskyní plných jezer a krápníků. Je to země s bohatou historií. Vedle kamenných hrádů se krčí prosté vesničky opředené pověstmi. Skalní duchové – odvážní domorodci, kdysi vstupovali za svitu blikotavých lojovic do podzemí. Z tisíce let staré hlíny vyhrabali několik medvěďáků nebo nalámali střežily pro poutníky. Ti sem přicházeli do věhlasných svatostánků z celé střední Evropy. Tak začal první speleologický a archeologický výzkum. Moravským krasem se začali toulat první turisté. Hutě, produkující litinu ze surovin získávaných ze střední části Moravského krasu, se postaraly i v období vědeckotechnické revoluce o další popularitu. Časem řada hutí zanikla a zbytky železné rudy na Rudické plošině zůstaly zavaleny v hlubokých šachtách.

Dnes je Moravský kras jedním z nejlépe prozkoumaných krasových území na světě. Zdá se, že boj o poznání podzemí lidé již vyhráli. Hlavní otázky odvodňování krasové oblasti jsou vyřešeny. Moravský kras je jednou z turisticky nejnavštěvovanějších oblastí České republiky. Místo medvěďích špičáků místní lidé nabízejí kvalitní služby, ubytování i spoustu atrakcí k pasivní i aktivní rekreaci; kras s jeho unikáty se dnes snaží chránit. Pokud se vydáte do Moravského krasu, jistě budete překvapeni pestrostí a krásou tohoto kraje. Skutečnou přírodní krásu nebo pohostinnost malebných dědinek ale musíte prožít.

Vlak pro výletníky určený, o kterém píše doktor Kříž, stále ještě jezdí!

CO NESMÍTE MINOUT:

Sloup v Moravském Krasu – Chrám Panny Marie – Bolestné

Barokní poutní chrám založila hraběnka Karolína Rogendorfová-Pálffyová (1689 – 1759, pohřbená v kostelní kryptě). Kostel byl postaven v období let 1751 – 1754 a v roce 1754 byl slavnostně vysvěcen. Chrám je každoročně cílem mnoha poutníků.

Muzeum tradičního bydlení a perleťářství – Senetářov

Budova muzea tradičního bydlení a perleťářství, s expozicí výroby knoflíků z perleti, je příkladem typické hospodářské usedlosti střední Moravy. Je postavena z nepálených cihel, má valbovou střechu krytou došky. Perleťářství přinesl do Senetářova vídeňský podnikatel Alfons Tománek, když zde v osmdesátých letech 19. století založil perleťářskou továrnu na výrobu knoflíků. Vedle této továrny vznikla i řada menších dílen a mnoho vyučených perleťářů „frčkařů“ začalo knoflíky vyrábět i podomácku.

Rozhledna Veselice Podvrší

Kopec Podvrší pravděpodobně získal jméno převzetím názvu po lesní trati nacházející se nedaleko vrcholu jihozápadním směrem, při cestě z Veselice. Na Podvrší již v minulosti rozhledna stála. Vznikla někdy ve dvacátých letech minulého století, jako jeden z bodů triangulační sítě a měla výšku přibližně 21 metrů. Zrušena byla v roce 1947 a zachovala se již jen ve vzpomínkách několika pamětníků.

Současná moderní telekomunikační věž byla uvedena do provozu v srpnu roku 2001. Nosný stožár o výšce 37 m následně přechází ve štíhlý železobetonový stožár, čnicí do výšky 48,85 metrů, na němž jsou instalované anténní systémy. Schodiště na zastřešený vyhlídkový ochoz, nacházející se ve výšce 32 metrů nad patou stavby, je vedeno ve šroubovici. Po vystoupení

168 schodů se dostanete na ochoz, který má kapacitu 27 osob.

Chrám jména Panny Marie – Křtiny

Základní kámen monumentálního poutního kostela byl položen roku 1728, v roce 1750 byl chrám vysvěcen. Je to velmi rozlehlá, nápadná stavba, která vznikala podle projektu stavitele italského původu Giovannio Santiniho. Díky své architektuře a vnitřní výzdobě patří k nejcennějším památkám barokního slohu u nás. Do Křtin po celý rok směřují poutníci z širokého okolí ale i obdivovatelé Santiniho architektury z celé Evropy.

Muzeum Větrný mlýn a Geopark – Rudice

Na Tumperku, v roce 1860 holým, kamenitým a větrným kopci, postavili manželé Ševčíkovi válcový větrný mlýn holandského typu. Dnes je v budově umístěno muzeum historie obce a stálá expozice speleologie, mineralogie, historie hutnictví a hornictví.

Větrný mlýn je výchozím místem naučných stezek Rudické propadání – Jedovnické rybníky a Cesty železa. Geopark vznikl v bezprostřední blízkosti mlýna. Z několikátunových přírodních vzorků hornin byla sestavena uskupení podle stáří a sledu vrstev, doplněna přehlednými popisy, srozumitelnými jak pro odborníky, tak i pro laiky.

Arboretum Křtiny

Arboretum bylo založeno v letech 1929 – 1930 profesorem Augustinem Bayerem, zakladatelem Dendrologického ústavu Lesnické fakulty nově zřízené Vysoké školy

zemědělské v Brně. Kromě domácích lesních dřevin nebyly na místě jiné starší dřeviny, takže všechny exempláře sbírky jsou z vlastních výsadeb. Základní materiál pocházel hlavně ze zahrady dendrologické společnosti v Průhonicích, která tehdy obhospodařovala rozsáhlý sortiment značně vědecké hodno-

ty. V současné době je v arboretu evidováno přes 800 taxonů dřevin, z toho okolo 200 druhů, kříženců a kultivarů vrb, což je jedna z rarit této unikátní sbírky.

Jedovnické rybníky

Největším je Olšovec s plochou 42 ha, využívaný k chovu ryb a k rekreaci. Pod ním je menší rybník Dymák. Proti toku Jedovnického potoka směrem do Rakoveckého údolí je soustava rybníků Budkovan s rybníky Dubový, Bukový a Vrbový. Řada rybníků během let zanikla a mnozí návštěvníci ani netuší, že na místě polí a luk se dříve třpytila vodní hladina.

Cesta železa Moravským Krasem

Naučná stezka je zapojena do systému tras Evropských cest železa. Má 27 zastávek na pěti trasách. Návštěvníci na nich poznají nejvýznamnější železářské lokality a seznámí se s historií těžby a zpracování rud v Moravském krasu. Velkou část cest lze absolvovat i na kole. Trasy není třeba striktně dodržovat, je možné je různým způsobem kombinovat.

Zámek Rájec-Jestřebí

Klasicistní zámek ve francouzském stylu byl postaven v letech 1763 – 1796, pravděpodobně podle plánu vídeňského architekta I. M. A. Canevala. Hlavní sál uprostřed stavby zaujímá na výšku dvě patra a v současnosti se využívá také k pořádání koncertů vážné hudby. V roce 1811 se stal majitelem zámku Hugo František Salm. Byl významným vědcem, ekonomem a předním vědeckým organizátorem. Založil první cukrovar, přádelnu vlny a výrobu umělé lityny. Byl také sběratelem vzácných obrazů, které přivážel ze svých cest do ciziny.

Připravované akce:

11. DUBNA, Veselice – **VII. Velikonoční jarmark** na rozhledně Veselice – Podvrší

23. a 24. KVĚTNA, Jedovnice – **Mezinárodní závody motorových člunů**

27. KVĚTNA, Rájec-Jestřebí, Zámek – **Zahajovací koncert festivalu Centvus Moraviae**

7. ČERVENA, Rájec-Jestřebí, Zámecký park – **Letní slavnost**

7. až 9. SRPNA, Vavřinec – **Svatovavřínecká pouť**

17. a 18. ŘÍJNA, Jedovnice – **Výlov rybníka Olšovec**

Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras

Pivovar Černá Hora aneb Braxatorium Templarium in Monte Nigro

Historie

»Dle listiny ze 16. července 1298 byl komoří Matouš z Černé Hory svědkem templářského obřadu, kdy se Eberhard ze Steindorfu zříká svých práv na statky v Dobřínsku a Petrovicích a postupuje část svých majetků templářskému řádu na Templštejně. Při tomto obřadě postupování kostelního práva se pilo takové pivo, jež svými povozy dopravitel nechal Matouš z Černé Hory. Tudiž pivem černohorským byl obřad stvrzen.«

Do pivovarské templářské historie se zapsal nejenom Matouš z Černé Hory, ale i templář Hartleb II. z Boskovic, který byl pasován roku 1308 templářem a který svému řádu přinesl hrad Černá Hora a pivovar věnem. Proto Pivovar Černá Hora byl svého času pivovarem templářským BRAXATORIUM TEMPLARIORUM IN MONTE NIGRO. Pivovar Černá Hora, jako pivovar vrchnostenský, patřil odepaměti ke zdejším panstvím. Pivovarnictví v černohorském kraji připomínaly šenky a chalupy také v roce 1355. Tehdy se zde vařilo piva mnoho v pivovarech sousedských, ale nejvíce piva se připravilo v pivovaru vrchnostenském.

Významná písemná zpráva o pivovaru se týká listiny z 28. října 1530. Tehdy Tas z Boskovic přenechal podle ní svému bratru Jaroslavi polovinu městečka i zámku, za to mu měl Jaroslav dát, mimo mnohé jiné, i po dvaceti korcích sladů

a žita. Byl-li součástí majetkového vyrovnání slad, musela být poblíž sladovna, tudíž i pivovar.

Od dob feudálních až do konce 19. stol. pivovar vlastnili majitelé panství. V roce 1896 byla založena Rolnická akciová společnost Pivovar Černá Hora, a. s., která provozovala pivovar až do znárodnění.

Přesně po sto letech, v roce 1996, vznikla nová akciová společnost Pivovar Černá Hora, a. s., která vlastní a provozuje pivovar dodnes.

Pivo z Pivovaru Černá Hora

TAS
– 10% výčepní světlé pivo. Svoje jméno získal po historickém majiteli černohorského pivovaru ze 16. století, jímž byl Tas Černohorský z Boskovic.

MORAVSKÉ SKLEPNÍ
– 10% světlé nefiltrované výčepní pivo. Nefiltrované pivo s vysokým obsahem kvasničných buněk, také nazývané »pivo jako za starých časů«.

KERN
– 10% výčepní polotmavé Pivovar Černá Hora, a. s. Je to první značka polotmavého piva vyráběného v českých zemích.

PÁTER
– 11% světlý ležák. Pivo bylo pojmenováno po páteru Vincenci Ševčíkovi, zakladateli akciové společnosti v roce 1896.

LEŽÁK
– 12% světlý ležák. Receptura na vaření tohoto piva je nejstarší na Moravě.

GRANÁT
– 12% tmavý ležák. Vyznačuje se granátovou až rudohnědou barvou s dobrou pěnovitostí a řízem.

KVASAR
– 14%. Speciální světlé pivo s přidavkem medu.

BLACK HILL
– 13%. Pivní aperitiv vyrobený podle originální receptury z pečlivě vybraných domácích surovin a výtažků z 30 bylin.

1530
– 15,3% speciální světlé pivo. Svůj název získalo podle data první oficiální písemné zmínky o existenci pivovaru z roku 1530.

MODRÁ LUNA
– borůvkový ležák. Pivo připravené dochucením maceřovaných sušených borůvek.

FORMAN
– 0% pivo bez alkoholu. Jediné pivo bez alkoholu v ČR vyrobené unikátní technologií vakuové destilace výčepních piv.

Limonády z Pivovaru Černá Hora

Kromě piva vyrábí Pivovar Černá Hora i limonády. Jejich typickým znakem je, že jsou ochuceny chmelem, což je patentově chráněno pouze pro Pivovar Černá Hora. Limonáda Koala z produkce pivovaru získala prestižní ocenění Zlatá Salima 2004.

Likéry a destiláty z Pivovaru Černá Hora

Novinkou v sortimentu Pivovaru Černá Hora jsou alkoholické nápoje na bázi piva. V současnosti jsou v nabídce čtyři alkoholické nápoje, z toho tři jsou vyráběny světově unikátní technologií vakuové destilace kvalitního černohorského, klasicky vařeného piva.

Elixír Karla Eusebia
– bylinný likér vyrobený unikátní technologií z pivního

destilátu. Jméno získal po Karlu Eusebiovi z Lichtensteinu, který v 17. století výrazně zmodernizoval již 200 let starý pivovar, a postaral se tak o vzmach pivovarského řemesla na Černoohorsku.

Monte Negro
– pivní pálenka ve zlaté verzi, která dozrává několik měsíců v dubových a akátových sudech.

Pivní režná
– destilát z piva vyráběný unikátní technologií membránové vakuové destilace výčepního piva.

Templářský elixír
– tmavý bylinný likér obsahující hořké alpské byliny.

Exkurze v Pivovaru Černá Hora

Během prohlídky navštívíte historické i moderně zařízené provozy a dozvíte se vše podstatné o historii pivovaru a výrobě piva a sladů. Exkurze je zakončena ochutnávkou černohorského piva nebo černohorských chmelových limonád v prostorách kulturně-sportovního Centra Sladovna.

Centrum Sladovna

Nachází se v areálu Pivovaru Černá Hora v místě původního starého pivovaru. Zde se začala historie pivovaru. Historické prostory Sladovny jsou momentálně upraveny do podoby moderního společenského centra.

Kapacita: restaurace 80 míst, lovecký salonek 50 míst, pivnice Šenk u »Prokuristy« 55 míst, zahradní restaurace 50 míst s možností venkovního grilování.

Moravská kuchyně, pivní speciality, minipivovar – minutky, speciality, jídla grilovaná na pivě, denní menu, nejširší spektrum výrobků Pivovaru Černá Hora.

Svatby, promoce, rodinné oslavy, firemní prezentace, školení.

Možnost uvařit si pivo podle vlastního přání v minipivovaru, a to přímo pod dohledem sládků černohorského pivovaru.

Catering na akcích i mimo pivovar. Aktivity: Bowling – dvě špičkové dráhy, tenis, fotbal, vyjíždky na koních, cyklistika – křižovatka cyklotras, divadelní pódium, gurmánské akce, Cyklostezka Petra Bezruče z Černé Hory do Brna a zpět.

Aktuální informace na www.pivovarcernahora.cz nebo na plakátech či v regionálních novinách.

Pivovarský penzion

Nachází se v malebném prostředí vedle areálu pivovaru v bývalé lesovně. Nabízí nadstandardní ubytování za skvělé ceny.

32 lůžek, možnost 10 přistýlek, 3 dvoulůžkové pokoje standard, 2 dvoulůžkové pokoje lux, 2 třílůžkové pokoje, 1 čtyřlůžkový pokoj, 2 rodinné pokoje, hlídání parkoviště, ubytování se snídaní.

Připravované kulturní a sportovní akce

5. DUBEN – 13.00 hod. – Zahájení turistické sezóny, pochod z Blanska a Boskovic do Černé Hory (mezi 8.00 a 10.00 hod. start, od 13.00 hod. na Sladovně v pivovaru pokus o zápis do Knihy rekordů v netradiční disciplíně, tombola – zajímavé ceny, soutěže.

2. KVĚTEN – 11.00 hod. – »S Petrem Bezručem na pivo« – cyklostezkou Petra Bezruče z nádraží Brno – Řečkovice do Černé Hory, cyklistický a turistický nezávod s odměnou pro každého s cílem na nádvoří pivovaru.

2. KVĚTEN – od 14.00 hod. – Pivní máj v Pivovaru Černá Hora, bohatý kulturní program, soutěže, den otevřených dveří v pivovaru – exkurze a další.

26. ZÁŘÍ – 9.00 HOD. – Cyklostezkou Petra Bezruče na Pivní pouť s Josefem Zimovčákem z nádraží Brno – Řečkovice do Černé Hory, cyklistický a turistický nezávod s odměnou pro každého s cílem sejít se na Pivní pouť.

26. ZÁŘÍ – od 10.00 HOD. – PIVNÍ POUŤ 2009

Pivovar Černá Hora, a.s.
679 21 Černá Hora 3/5
Tel.: 516 482 411
fax.: 516 437 201
E-mail: pivovarch@pivovarch.cz
Internet: www.pivovarcernahora.cz

NA VENKOVĚ PRO VENKOV

Vzdělávací akce MAS Moravský kras na rok 2009

Místní akční skupina Moravský kras připravila od podzimu 2008 do června roku 2009 cyklus patnácti vzdělávacích akcí pro obyvatele regionu, jenž je zaměřen na rozvoj venkova a podnikání na venkově. Cyklus se koná v rámci projektu Na venkově pro venkov.

Akce jsou vždy dvoudenní. Začínají v pátek odbornými přednáškami v sídle místní akční skupiny ve Sloupě a pokračují v sobotu exkurzí na tak zvaných modelových lokalitách v regionu.

Myslíte si, že venkov už není to, co býval, že se ztratily třešně, na kterých jste si hráli v mládí, že zmizely jablonové sady? Tématu Ekologicky šetrné pěstování ovocných dřevin na kmenných tvarech se věnovala třetí část cyklu, zaměřená na poznání starých odrůd ovocných dřevin. Exkurze zamířila do nádherných starých ovocných sadů na Kunštátsku a Letovicku a přinesla informace o tom, kde se dá koupit Jadernička moravská, Panenské české nebo Matčino jablko.

Zdá se vám, že témata odborných přednášek a exkurzí byla skutečně zajímavá? Můžete se jich zúčastnit i Vy. Co nabízíme v dalších termínech?

Využití a zpracování odpadů ne venkově

Termín 23. a 24. ledna

Nevíte kam s bioodpadem? Přijďte si pro užitečné rady a nápady, jak efektivním a nenáročným způsobem založit společně komunitní a domovní kompost. Komunitní kompostování představuje jednoduchý a levný způsob využívání bioodpadů. Svě uplatnění nachází v místech, kde žije komunita lidí, kteří nemají možnost domácího kompostování. Na školní zahradě, v zahrádkářské kolonii,

v chatové osadě, v malé části obce či ve dvoře činžovního domu – tam všude lze založit komunitní kompost, využívat bioodpady a získat kvalitní organické hnojivo – kompost. Navštívíte také kompostárnu a bioplynovou stanici.

Nové možnosti podnikání na venkově

Termín 6. a 7. února

Vytváření užitečných a dekorativních předmětů podle starých vzorů nebo podle vlastního tvořivého záměru je nejen neobyčejně poutavá forma trávení volného času, ale i možnost podnikání a práce na venkově. S řemesly přicházejí k jejich nositelům i nové vědomosti o kulturních tradicích, hlubší poznávání vlastností přírodních materiálů a technologií ruční výroby i poznávání samých sebe. Přijďte se seznámit se starými řemesly ty-

pickými pro Moravský kras a navštívit současné výrobce – držitele značky Moravský kras – regionální produkt®. Získáte nejen inspiraci, ale i informace o tom, kde získat finanční prostředky na rozvoj vašeho podnikání.

Chov ovcí v systému trvale udržitelného zemědělství

Termín 6. a 7. března

Chováte nebo chcete chovat ovečky, nebo se vám prostě jenom líbí? Přijďte se na ně podívat a dozvědět se více o plemenech ovcí, jejich chovu, zpracování vlny a dalších produktů. Navštívíte několik chovatelů a dozvíte se, jak začínali s chovem oveček, v čem to bylo těžké a v čem naopak potěšující. Ochutnáte i několik gastronomických specialit.

Ochrana biodiverzity starých a tradičních odrůd a mizejících plevelů

Termín 27. a 28. března

Jedli jste někdy jídlo z bobu nebo hrachoru? Asi ne. Dříve měl každý kraj své typické odrůdy, které se tam udržovaly po dlouhé generace. Ty poskytovaly sice nižší, ale zato stabilní výnosy a sloužily k přípravě typických jídel a místních specialit. Vyjadřovaly svým způsobem ducha místa či kraje i lidí v něm žijících. Na akci se dozvíte, kde se ještě staré odrůdy pěstují, kde se dá sehnat jejich osivo, samozřejmě něco o ekonomice jejich pěstování a navštívíte podnik, který se jejich pěstováním a množením zabývá.

Protierozní ochranná opatření v zemědělské krajině

Termín 3. a 4. dubna

Až do nedávné minulosti bylo politickou prioritou intenzivní využívání půdy, které vedlo k postupné degradaci půdních vlastností, zejména v důsledku vodní eroze. Zvětšování bloků orné půdy, intenzivní hnojení a výstavba odvodňovacích systémů – to vedlo ke zhoršování kvality povrchových vod. Přijďte se seznámit s aplikacemi ochranných protierozních opatření v Moravském krasu a s podpůrnými finančními programy, se kterými se realizují.

Chov koz v systému trvale udržitelného zemědělství

Termín 17. a 18. dubna

Pamatujete si ještě dobu, kdy kozu chovali v každé domácnosti?

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Přijďte se na ně podívat a dozvědět se více o plemenech koz, jejich chovu, zpracování produktů. Navštívíte i jednu z nejúspěšnějších kozích farem, kterou vedou manželé Sedlákoví v Šošůvce.

Chov včel v systému trvale udržitelného zemědělství

Termín 15. a 16. května

Přijďte na akci, na které se dozvíte, jak začít včelařit. Včelaření je vhodný koníček pro celou rodinu – je to bohatá zájmová činnost, kdy člověk pozná pořádný krajíc přírody a také sám sebe. Že mají včely žihadla? To mají, potřebují je na obranu proti vetřelcům do úlu. Použijí je proti vám nebo sousedům? To záleží jen na vašem chování a způsobu včelaření. Navštívíte včelařskou hobby farmu v době vytáčení medu. Sami si můžete odvíčkovat medný plást a ochutnat regionální produkty v Občerstvení Včelka. Dozvíte se o atraktivních včelařských rostlinách a projdete se k Macoše přes Vilémovickou stráň s druhově bohatou přirozenou včelí pastvou.

Značení místních produktů, marketing a propagace značky

Termín 22. a 23. května

Jste výrobce z turistického regionu Moravský kras a okolí? Tak hlavně pro vás je určena tato akce. Z Moravského krasu pochází pestrá paleta výrobků, které jsou spojeny s tradicí a umem místních lidí, jsou velmi kvalitní a šetrné vůči přírodě a životnímu prostředí. Pro tyto výrobky platí regionální značka, která garantuje jejich původ, originalitu, vazbu na území, a zároveň slouží ke zviditelnění místní produkce. Dozvíte se, v čem je značka výhodná, kde a jak podat žádost a jak značku používat. Navštívíte také několik výrobců – držitelů značky Moravský kras – regionální produkt® a ochutnáte jejich výrobky.

Akce jsou realizovány s finanční podporou z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Bližší informace a podrobnosti o všech akcích naleznete na www.spolekmoravskykras.cz. Na akci je nutné se předem přihlásit emailem (masmk@seznam.cz), telefonicky (516 446 623), nebo poštou na adresu místní akční skupiny MAS Moravský kras o.s., Sloup 221, PSČ 679 13. Podrobnosti o všech vzdělávacích akcích naleznete i na informačních letáčích připravených ke každé vzdělávací akci.

Úspěšné exkurze pokračují i v roce 2009

Netopýří zimování

V Moravském krasu žije větší na druhů našich nočních letounů – netopýřů. Snad každý se ve svém životě s nimi setkal. Za letních večerů je můžeme vidět lovit kolem pouličních lamp nebo v parcích. Přes den tráví čas v letních skrýších na půdách či historických věžích. Chcete se na ně podívat zblízka? Chcete vidět, jak přečkají mrazivé zimní období? Vydejte se za nimi do Kateřinské jeskyně. Život netopýřů je plný zajímavostí a my vám je ukážeme zblízka.

Průvodcem vám bude Jan Zukaal, setkáme se u vstupu do Kateřinské jeskyně na Skalním mlýně, a to v 8.30 hodin. Výprava za netopýry se uskuteční 21. března a 11. dubna.

Přijďte se zaposlouchat do ptačího zpěvu

Rozmanitě prostředí krasu poskytuje domov mnoha druhům ptáků, nalezneme zde výra, krkavce i ledňáčka. Poďte s námi na procházku údolím Řičky nebo krasové Punkvy a poznejte život vysoko ve větvích stromů. Průvodcem bude zkušený ornitolog

Miroslav Čapek, který vás naučí některé z našich pěvců poznávat. Pokud máte vlastní dalekohledy, vezměte si je laskavě s sebou!

Sejdeme na konečné autobusu č. 45 v Mariánském údolí v 7 hodin dne 25. dubna nebo u informačního centra na Skalním Mlýně 2. května v 8 hodin.

Botanické vycházky

Na malém území Moravského krasu se střídají suťové lesy, květnaté bučiny s orchidejemi i teplomilné doubravy. Krajina nabízí prostor různým typům vegetace i vzácným druhům rostlin – patří k nim dekorativní kapradina jelení jazyk, nebo stepní květena škrapových strání. Dokážete je sami najít a určit? Víte, co všechno kvete a roste kolem nás?

Karin Hustáková Vám prozradí zajímavosti o přírodní rezervaci Čihadlo. Sraz je 9. května v 9.40 hodin v Babicích (dolní autobusová zastávka – bus 210 z Bílovic v 9.17 hod).

***

Zdeněk Musil Vás pro změnu provede přes Vilémovickou stráň až ke světoznámé propasti Macocha a přiblíží vám tuto pestrou část krasu z botanického hlediska. Sejdeme se ve Vilémovicích u zastávky autobusu v 9.15 hodin dne 30. května 2009.

Doma v Moravském krasu • Sezónní turistické noviny pro území Moravského krasu
• Evidence: MK ČR E 17 343 • Vydává MAS Moravský kras o. s., Sloup 221, 679 13 Sloup,
IČO: 27028992 • Kontaktní osoba: Jozef Jančo, tel. 739 042 933, masmk@seznam.cz
• Grafický návrh: 2123 design s.r.o. • Sazba: Ivana Baláková

MAS Moravský kras

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Projekt byl podpořen v grantovém řízení MŽP. Materiál nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.